

INTERAKTIVNÍ MULTIMEDIÁLNÍ MATERIÁLY CÍLENÉ NA ROZVOJ SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ PRO DĚTI S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA

INTERACTIVE MULTIMEDIA MATERIALS FOR SOCIAL SKILLS
DEVELOPMENT OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Tereza Tetourová, Ondřej Javora, Hana Sotáková, Cyril Brom

Klíčová slova: *poruchy autistického spektra, multimediální materiály, sociální dovednosti, mladší školní věk*

Keywords: *autism spectrum disorder, multimedia, social skills, school-age*

Cíle v ČJ

Projekt se soustředí na dva hlavní cíle. Prvním z nich je vývoj a pilotáž interaktivních animací cílených na rozvoj sociálních dovedností a sociálního porozumění pro děti s poruchami autistického spektra (dále PAS). Druhým z nich je ověření efektivity výsledných animací v praxi.

Cílem posterového příspěvku bude představit koncept projektu a prezentovat data z první fáze výzkumu, tj. z oblasti vývoje a pilotáže animací.

Teoretická východiska v ČJ

Autismus je diagnóza se stoupající prevalencí. V rámci inkluze se zdá být stále zásadnější zabývat se otázkou, jakými prostředky dětem s PAS dopomoci k plnohodnotnému životu ve společnosti. Jako jeden z vhodných směrů této pomoci se jeví multimediální materiály díky možnosti efektivně kombinovat text, obraz a zvuk (Moore & Taylor, 2000). Ze studií vyplývá, že pro děti s PAS je obzvlášť vhodnou variantou kombinace multimédií s tzv. Social Stories (dále SS), které cílí na rozvoj sociálních dovedností (Gray & Garand, 1993). SS jsou krátké příběhy, jež detailně popisují situace, které by pro děti s PAS vzhledem k jejich obtížím v rámci sociální komunikace a interakce mohly být problematické. Přestože byly SS ve formě multimédií prokázány jako efektivní prostředek pro trénink sociálních dovedností (např. Lau & Win, 2018), nejsme si vědomi žádné studie, která by ověřovala interaktivní animované SS u populace žáků s PAS navštěvujících běžnou základní školu.

Metodologie v ČJ

Účastníky budou žáci ve věku 6 až 12 let s PAS, kteří navštěvují běžnou školu a intelekt mají v pásmu normy či vyšší (N=12). Účastníci budou přibližně po dobu jednoho měsíce pracovat s interaktivními animacemi. Animace budou sestávat ze čtyř situací stylizovaných dle kritérií SS (situace zdravení, konverzace, žádost o pomoc a zvládání vzteku v prostředí školy). Zda došlo u účastníků k rozvoji sociálních dovedností a porozumění budeme ověřovat prostřednictvím (1) rozhovorů s rodiči, učiteli a asistenty pedagoga; (2) pretestů, posttestů a dotazníků; a (3) opakovaného pozorování chování účastníků.

Závěry v ČJ

Očekávaným výstupem projektu je ověření multimediální pomůcky ve formě interaktivních animací, která by dětem s PAS měla pomoci s řešením sociálních situací odehrávajících se ve školním prostředí. Projekt se zatím nachází na úrovni pilotních studií. V době konference bychom měli disponovat daty z oblasti experimentálního vývoje pomůcky. Konkrétně se bude jednat o zpětnou vazbu dětí (6 až 12 let) a odborníků na obsah a vizuální styl neinteraktivních slidů, které jsou počátečním stadiem vývoje animací. Dotazovány budou jak děti s PAS, tak děti bez diagnózy.

Souhrn příspěvku v AJ

The purpose of this study is to develop and examine a therapeutic learning tool for children with autism spectrum disorder (ASD) of school age. The tool will be targeted at the development of social skills domain, more specifically at the support of better understanding of the social situations. It will consist of four animations with interactive elements covering the following situations: greetings, how to ask for help, calming down and conversation in the school. Theoretical framework for the content of animations will be Gray's Social Stories the effectiveness of which has been proven by numerous studies. The goal of this study is to examine whether the interaction with the tool enhances social skills represented in the animations. We will examine the level of social skills via observations in elementary schools in cooperation with teacher assistants. We also plan to conduct interviews with parents, teachers and teaching assistants, and include simple pre-post tests and questionnaires.

Bibliografie

- Gray, C. A., & Garand, J. D. (1993). Social stories: Improving responses of students with autism with accurate social information. *Focus on autistic behavior*, 8(1), 1–10.
- Lau, B. T., & Win, K. M. (2018). Differentiated Animated Social Stories to Enhance Social Skills Acquisition of Children With Autism Spectrum Disorder. In V. Bryan, A. Musgrove & J. Powers (Eds.), *Handbook of Research on Human Development in the Digital Age* (pp. 300–329). Hershey, PA: IGI Global.
- Moore, D. & Taylor, J. (2000). Interactive Multimedia Systems for Students with Autism. *Journal of Educational Media*, 25(3), 169.